

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, OKETOPA 5, 1893.

KOOTI KOMIHANA, KI KARAMAENE, A TE 24 O NGA RA O OKETOPA, 1893.

"Te Ture Arai i nga Hoko Tahae, 1881," me nga "Ture Whakatikatika 1888 me 1889 i te Ture Arai Hoko Tahae 1881."

Tari Kooti Wherna Maori,
Akarana, 28 Hepetema, 1893.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, i runga i te mana o nga Ture kua whakahuatia i runga ake nei, hei whakarite hoki i nga tikanga o ana Ture, ka tu he Kooti Komihana ki Karamaene, a te 24 o nga ra o Oketopa, 1893, hei uiri i nga ritenga o te riiri o tetahi whenua e whaka-

huatia nei te ingoa i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ko nga tangata katoa e whakake ana ki taua riiri, me haere ki reira whakaatu ai i a ratou whakane.

NA MOAPETI,
Kai-Rehita.

KUPU APITI.

PUNGAUNGA NAMA I ME 3.

93-105. He pukapuka riiri i tuhia i te 3 o nga ra o Machi, 1892, na Penemine Tamai, o Whitianga, ki Te Kauri Timber Company (Limited).

KOOTI KOMIHANA, KI TE KUITI, A TE 24 O NGA RA O OKETOPA, 1893.

"Te Ture Arai i nga Hoko Tahae 1881," me nga "Ture Whakatikatika 1888 me 1889, i te Ture Arai Hoko Tahae, 1881."

Tari Kooti Whenua Maori,
Akarana, 28 Hepetema, 1893.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai i runga i te mana o nga Ture kua whakahuatia i runga ake nei, hei whakarite hoki i nga tikanga o ana Ture, ka tu he Kooti Komihana ki Te Kuiti, a te 24 o nga ra o Oketopa, 1893, i te 10 o nga haora i te ata, hei uiri i nga ritenga o nga riiri o nga whenua e whakahuatia nei nga ingoa i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ko nga tangata katoa e whakane ana ki ana riiri, me haere ki reira whakaatu ai i a ratou whakane.

NA MOAPETI,
Kai-Rehita.

KUPU APITI.

TETABI WAHI O PUKETITI NAMA 1.

93-99. He pukapuka hoko i tuhia i te 8 o nga ra o Hepetema, 1893, na Pairama Keepa me etahi atu ki a Newton King.

TETABI WAHI O PUKETITI NAMA 1.

93-100. He pukapuka hoko i tuhia i te 8 o nga ra o Hepetema, 1893, na Pairama Keepa me etahi atu ki a Hugh Irvine.

TETABI WAHI O PEAHUE NAMA 1A.

93-101. He pukapuka hoko i tuhia i te 3 o nga ra o Aperira, 1893, na Hineoma Hori, o Parawera, Kihikahi, ki a John Benn, o Melbourne, Victoria.

TETABI WAHI O PEAHUE NAMA 2. TERIONA 7.

93-102. He pukapuka hoko i tuhia i te 3 o nga ra o Aperira, 1893, na Hineoma Hori, o Parawera, Kihikahi, ki a John Benn, o Melbourne, Victoria.

KOOTI KOMIHANA, KI HOTERENI, A TE 28 O NGA RA O OKETOPA, 1893.

"Te Ture Arai i nga Hoko Tahae 1881," me nga "Ture Whakatikatika 1888 me 1889, i te Ture Arai Hoko Tahae, 1881."

Tari Kooti Whenua Maori,
Akarana, 28 Hepetema, 1893.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, i runga i te mana o nga Ture kua whakahuatia i runga ake nei, hei whakarite hoki i nga tikanga o ana Ture, ka tu he Kooti Komihana, ki Hotereni, a te 28 o nga ra o Oketopa, 1893, hei uiri i nga ritenga o nga riiri o nga whenua e whakahuatia nei nga ingoa i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ko nga tangata katoa e whakane ana ki ana riiri, me haere ki reira whakaatu ai i a ratou whakane.

NA TE MOAPETI, Kai-Rehita.

KUPU APITI.

MARAMARAHI NAMA 1.

93-103. He pukapuka riiri i tuhia i te 11 o nga ra o Nowema, 1892, na Nekosina Poutotara, o Parawai, ki a Margaret Northcroft, hoa wahine o Henry William Northcroft, o Hauraki.

MARAMARAHI NAMA 4.

93-104. He pukapuka riiri i tuhia i te 28 o nga ra o Huarua, 1893, na Metaria Papahauaki, o Parawai, ki a Margaret Northcroft, hoa wahine o Henry William Northcroft, o Hauraki.

KOOTI KOMIHANA, KI AKARANA, A TE 6 O NGA RA O NOWEMA, 1893.

“Te Ture Arai i nga Hoko Tahae, 1881,” me nga “Ture Whakatikatika 1888 me 1889, i Te Ture Arai Hoko Tahae, 1881.”

Tari Kooti Whenua Maori,
Akarana, 28 Hepetema, 1893.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, i runga i te mana o nga Ture kua whakahuatia i runga ake nei, hei whakarite hoki i nga tikanga o aua Ture, ka tu he Kooti Komihana, ki te Kooti Whakawa Hara, i Hai Tiriti, Akarana, a te Mane, te 6 o nga ra o Hanuere, 1893, a te 2 o nga haora i

te awatea, hei uiui i nga ritenga o te moketetanga o te whenua e whakahuatia nei te ingoa i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ko nga tangata katoa e whakabo ana ki taua hoko, me haere ki reira whakaatu ai i a ratou kupu whakaha.

NA TE MOAPETI,
Kai-Rehita.

KUPU APITI.

TETAHI WAHI O ROTA 39A, PARIHI O WAIPA. 93-97. He pukapuka mokete i tuhia i te 19 o nga ra o Hepetema, 1893, na Roka Hariata Hopere, o Ngaruawahia, ki a William Henry Wyman, of Ngaruawahia.

KOOTI WHENUA MAORI KI TAURANGA, A TE 17 O NGA RA O OKETOPIA, 1893.

“Te Ture Kooti Whenua Maori, 1886,” me nga Ture Whakatikatika.

Tari Kooti Whenua Maori, Poneke.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko te nohoanga o te Kooti Whenua Maori, i panuitia kia tu ki Tauranga, a te 3 o nga ra o Oketopa, 1893, ka whakanukuhia atu ki te 17 o nga ra o Oketopa, 1893. He mea tuhi ki Poneke, i tenei te 25 o nga ra o Hepetema, 1893.

NA REWI,
Tumuakai Kai-whakawa.

KOOTI WHENUA MAORI KI KIHIPANE, A TE 31 O NGA RA O OKETOPIA, 1893.

“Te Ture Kooti Whenua Maori, 1886,” me nga Ture Whakatikatika.

Tari Kooti Whenua Maori, Khipane.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti ki Khipane, a te 31 o nga ra o Oketopa, 1893, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata iho ina watea etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 29 o nga ra o Hepetema, 1893.

NA TIAKIHANA,
Kai-Rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.
1	Hatiwira Pahura, Rawiri Karaka mo Katerina Pahura, Paora Haupā (92 363, 13-231)	Papakorokoro.
2	Tame Pahura, Hatiwira Pahura, Rawiri Karaka mo Katerina Pahura (92 1405, 14 51)	Papakorokoro.
3	Timi Morete, Hone Paku (93-675, 14-51)	Papakorokoro.
4	Heni Tipuna (93-1431, 14 88)	Papakorokoro.
5	Eruera Paraone (92-218, 13-196)	Ruaohineu.
6	Harata Nehu, Kere Motihe, Nepia te Atu, Minerapa te Riripouri, Miriama Tiraiuini, Keriana (93 418, 14-93)	Ruaohineu Nama 2.
7	Paraki Teite (93-1296, 14-220)	Hauomatuku Nama 5c.
8	Rawiri Karaka mo Tiopira Tawhiao me Ruta Hepeta (93-1012, 14-134)	Kopa-a-taaki.
9	Rawiri Karaka mo Hatiwira Pahura, Tame Pahura, Katerina Pahura (93-921, 14 131)	Kopa-a-taaki.
10	W. H. Taaka (93-1388, 14-221)	Tahoka.
11	Tame Pahura (93 1423, 14-107)	Waimata Hauauru Nama 1A.
12	Hatiwira Pahura, Tame Pahura (93-1430, 14-134)	Kopa a taaki.
13	H. W. Tiwene (93-1432, 14 164)	Waipaoa Nama 1c.
14	H. W. Tiwene (93-1433, 14 163)	Waipaoa Nama 1b.
15	H. W. Tiwene (93-1434, 14-162)	Waipaoa Nama 1d.

TONO WHAKATU NIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te tangata i mate.
1	Rawiri Tokitahi (20-155)	Whangara	Karaitiana Poki.
2	Taito Maranga (20-156)	Waihora	Te Wai Maranga.
3	Tuatini Tipoki (20 156)	Tauowhio	Riripeti Tiwaka.
4	Maraea Mokena (20 156)	Hangaroa Matawai	Mokena Hiakai.
5	Hirini Mokau (20 159)	Mangapoike Nama 2A	Mohi Raepawa.
6	Henare Pohio (20-160)	Te Wera	Peti Paitoi.
7	Henare Pohio (20-160)	Te Wera	Mata te Awhi.
8	Keeti Whano (20 160)	Puatae	Henare Whango.
9	Keeti Whano (20-160)	Pakarac Nama 1	Henare Whango.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te tangata i mate.
10	Keeti Whano (20-161)	Pokotakina	Honare Whango.
11	Tiripa Paku (20-165)	Tauowhira	Mita Puku.
12	Tiripa Paku (20-165)	Paritu	Mita Tuku.
13	Tiripa Paku (20-166)	Tiraotane Nama 3	Mita Puku.
14	Tiripa Paku (20-166)	Ranginui Nama 3	Mita Puku.
15	Tiripa Paku (20-166)	Te Kuri	Mita Puku.
16	Tiripa Paku (20-167)	Tarewauru A	Mita Puku.
17	Tiripa Paku (20-162)	Nga Taonga	Pene Pare Kowhai.
18	Hira Pare Kowhai (20-162)	Waingaromia Nama 2	Pene Pare Kowhai.
19	Hira Pare Kowhai (20-163)	Puhatikotiko Nama 2	Pene Pare Kowhai.
20	Hira Pare Kowhai (20-163)	Tiraotaane Nama 2 me 3	Pene Pare Kowhai.
21	Tiripa Paku (20-167)	Tangotete Nama 1	Mita Puku.
22	Emera Tukaiuru (20-16)	Tuahu Nama 1	Te Wabikena Tukaiuru.
23	Wi Mahuika (20-169)	Rangatira Nama 3	Wiremu Kihitu Mahuika.
24	Peti Kupa	Umukapua	Hamiora te Kakenga.
25	Aporo Paerata (20-176)	Puhatikotiko Nama 3	Hetariki Oikau.
26	Aporo Paerata (20-176)	Puhatikotiko Nama 4	Hetariki Oikau.
27	Aporo Paerata (20-177)	Puhatikotiko Nama 7	Mihiterina te Ua.
28	Aporo Paerata (20-177)	Rangatira Nama 2 me 3	Mihiterina te Ua.
29	Merania Aperahama (20-177)	Tahora B Nama 2	Matewawe Hakiaha.
30	Maora Tukaiuru (20-180)	Tarewauru Nama 1	Waka Porotoki.
31	Maora Tukaiuru (20-180)	Tarewauru Nama 1	Emera Tukaiuru.
32	Matenga Taihuka (20-180)	Waihora 2a	Patoromu Tawhaitiri.
33	Mere Kawei Wi (20-181)	Papata A	Heni te Moana.
34	Hone te Rua (20-184)	Awapuni Nama 1A	Riria Puehu.
35	Hine te Ariki Pera me tetahi atu (20-185)	Poututu CA	Rina Parewhai.
36	Hine te Ariki Pera me tetahi atu (20-185)	Puhatikotiko Nama 7	Rina Parewhai.
37	Hine te Ariki Pera me tetahi atu (20-185)	Puhatikotiko Nama 1	Rina Parewhai.
38	Hine te Ariki Pera me tetahi atu (20-186)	Tapuibikitia	Rina Parewhai.
39	Hine te Ariki Pera me tetahi atu (20-186)	Tapuibikitia	Rina Parewhai.
40	Hine te Ariki Pera me tetahi atu (20-186)	Puhatikotiko Nama 2	Rina Parewhai.
41	Hine te Ariki Pera me tetahi atu (20-186)	Puhatikotiko Nama 8	Rina Parewhai.
42	Te Hira Taruke (20-187)	Whangara	Anaru Taruke.
43	Te Hira Taruke (20-187)	Pukeakura	Anaru Taruke.
44	Te Hira Taruke (20-187)	Puatai	Anaru Taruke.
45	Te Hira Taruke (20-188)	Waimata ki te Marangai	Anaru Taruke.
46	Ri Kanu (20-188)	Poututu B Nama 6	Wikitoria Kanu.
47	Wahanui (20-189)	Tahora Nama 2c ³	Paora Tarona.
48	Rawiri Turanga (20-189)	Kaiti Nama 60	Epaha Parau.
49	Rawiri Turanga (20-189)	Whangara	Ani Tepera.
50	Rawiri Turanga (20-189)	Kaiti Nama 290	Epaha Parau.
51	Rawiri Turanga (20-190)	Kaiti Nama 290	Paora Parau.
52	Rawiri Turanga (20-190)	Kaiti Nama 60	Paora Parau.
53	Heni Puha (20-190)	Whaitiri Nama 2	Ireti Puha.
54	Rutene Arahi (20-191)	Tuawhatu Nama 2	Winiata Koroua.
55	Heremaia Tahunatai (21-1)	Nga Taonga	Honare Whano.
56	Pare Keiha (21-1)	Tuawhatu	Anaru Taruke.
57	Pare Keiha (21-1)	Whangara	Anaru Taruke.
58	Mere Haari (21-7)	Tahora Nama 2 C1	Perere Ata Haari.
59	Mere Haari (21-8)	Tahora Nama 2 C1	Heni Materoa Haari.
60	Mere Haari (21-8)	Tahora Nama 2 C1	Erana Haari.
61	Mere Haari (21-8)	Tahora Nama 2 C1	Pimia Hinekaitangi Haari.
62	Mere Haari (21-7)	Tahora Nama 2 C3	Perere Ata Haari.
63	Mere Haari (21-7)	Tahora Nama 2 C3	Hemi Materoa Haari.
64	Mere Haari (21-9)	Tahora Nama 2 C3	Pimia Hinekaitangi Haari.
65	Mere Haari (21-8)	Tahora Nama 2 C3	Erana Haari.
66	A. H. Rangī (21-9)	Aohuna E	Ropine Rangī.
67	Aporo Paerata (21-9)	Whaitiri	Mihiterina te Ua.
68	Aporo Paerata (21-9)	Tahora Nama 2 C3	Mihiterina te Ua.
69	Aporo Paerata (21-10)	Koutu	Mihiterina te Ua.
70	Aporo Paerata (21-10)	Paraeroa Nama 1	Mihiterina te Ua.
71	Aporo Paerata (21-10)	Waiawa Nama 2	Mihiterina te Ua.
72	Aporo Paerata (21-10)	Puhatikotiko Nama 7	Mihiterina te Ua.
73	Aporo Paerata (21-11)	Rangatira Nama 1 me 2	Mihiterina te Ua.
74	Aporo Paerata (21-11)	Paraeroa	Mihiterina te Ua.
75	Tu te Ari Kingi (21-14)	Tahora Nama 2c1	Paora Kingi Kuri.
76	Apihai Tango (21-14)	Whangara	Horomona Keu.
77	Apihai Tango (21-14)	Puatai	Horomona Keu.
78	Rutene Arahi (21-15)	Waimata ki te Marangai Nama 2	Anaru Taruke.
79	Rutene Arahi (21-16)	Whangara	Anaru Taruke.
80	Rutene Arahi (21-16)	Waimata ki te Tonga	Anaru Taruke.
81	Rutene Arahi (21-16)	Pouawa Nama 2	Anaru Taruke.
82	Rutene Arahi (21-16)	Puatai	Anaru Taruke.
83	Wiki Tahua (21-18)	Mangatu Nama 2r	Kataraina Taiamai.
84	Auherata te Waka (21-18)	Tahora Nama 2c3	Heni Ahuru.
85	Te Hira Parekohai (21-19)	Tahora Nama 2c3	Pene Parekohai.
86	Heni Tipuna (21-21)	Hauemataku Nama 6	Mitai Tamakoro.
87	Eruera Harete (21-22)	Waihora Nama 2b	Matiaha Hape.
88	Heni Puha (21-21)	Puhatikotiko Nama 7	Natana te Opititi ara Te Opititi Tuopeka.
89	Heni Puha (21-21)	Rangatira Nama 3	Natana te Opititi ara Te Opititi Tuopeka.
90	Heni Puha (21-22)	Rangatira Nama 3A	Natana te Opititi ara Te Opititi Tuopeka.
91	Heai Puha (21-22)	Rangatira Nama 3B	Natana te Opititi ara Te Opititi Tuopeka.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

KO NGA TONO KAORE I OTI I TERA WHAKAWHAKANGA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te tangata i mate.
1	Tamihana te Ao.. .. .	Waimata Nota Nama 19 ..	Ereti Pikohuai.
2	Mere Peka Kaimako	Rakaketeroa	Wi te Hauwaho.
3	Ruhi Heihi	Awapuni Nama 15	Mikaere te Rauna.
4	Ruhi Heihi	Pouawa Nama 3	Mikaere te Rauna.
5	Ruhi Heihi	Mirimiri Nama 2c	Mikaere te Rauna.
6	Ruhi Heihi	Torehana	Mikaere te Rauna.
7	Ruhi Heihi	Pouawa Nama 2H	Mikaere te Rauna.
8	Iritana Tipuna	Whakapunake	Harete te Ohuka.
9	Hone Whariki	Ona Taonga	Buhi Whariki.
10	Rutene Ahunuku	Pipiwhakao Nama 2	Harete Wheku.
11	Rutene Ahunuku	Paokahu Nama 3	Harete Wheku.
12	Hirini Mokau	Maraetaha Nama 2	Mohi Raepaoa.
13	Meriana Ngarangikataku.. .. .	Whareongaonga B	Ruka Taporiao.
14	Pene Mataora	Maraetaha Nama 2	Henerieta Tapunga.
15	Ahipena Rangī	Papatu A	Heni Moana.
16	Tamati Maere	Takopa Nama 1b	Keita Pomare.
17	Keita Kenana	Waimata	Eru Takihī.
18	Keita Kenana	Te Kowhai	Eru Takihī.
19	Keita Kenana	Hangaroa Mutawai	Eru Takihī.
20	Keita Kenana	Waimata	Ihaia.
21	Tamati Maere	Aruhatoronga Nama 3	Keita Pomare.
22	Te Teira Marutu	Maraetaha Nama 2	Henare Tutamure.
23	Te Teira Marutu	Rangaioimihau Nama 2	Henare Tutamure.
24	Tauranga	Pipiwhakao	Hirini te Ikanui.
25	Pineamine Huhu	Maraha	Te Teira Makahuri.
26	Karapa Kautaku	Waihora	Mahuika Kautaku.
27	Kenchi Piri	Whareongaonga	Henerieta Piri.

TONO KIA WETERIA TE HERE.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.
1	Mere Whakaangi	Kaiti Nama 71.

ETAHI ATU MAHI MA TE KOOTI.

Tono i raro i Tekiona 4 o "Te Ture Whakatikatika 1888 i te Ture Kooti Whenua Maori, 1886."

Tari Kooti Whenua Maori,
Kihipane, 29 Hepetema, 1893.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai kei a tetahi nohoanga o te Kooti ki Kihipane, a te 31 o nga ra o Oketopa, 1893, ka uiuia, i raro i nga tikanga o tekiona 4 o "Te Ture Whakatikatika 1888 i te Ture Kooti Whenua Maori, 1886," te tikanga o nga pukapuka tuku e mau nei te whakaaturanga i te Kupu Apiti i raro nei. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana, a e whakalie ana hoki ki aua pukapuka tuku, me haere ki te Kooti a taua ra.

NA TIAKIHANA,
Kai-Rehita.

KUPU APITI.

Ei oxo nga pukapuka tuku, i tuhia tetahi i te 26 o nga ra o Hanuere, 1883, i tuhia tetahi i te 24 o nga ra o Tihema, 1886, i tuhia tetahi i te 3 o nga ra o Mei, 1890, i tuhia tetahi i te 6 o nga ra o Hanuere, 1891, i tuhia tetahi i te 9 o nga ra o Mei, 1892, a i tuhia tetahi i te 10 o nga ra o Akahata, 1893, na Hiria Raerena me etahi atu, e tuku ana ki a Hemi Nerehana Wiremu, i nga whenua kei te takiwa o Waipiro e takato ana, e mohiotia ana ko Poroikamoana Poraka.

KOOTI WHENUA MAORI KI KIHIPANE, A TE 6 O NGA RA O NOWEMA, 1893.

"Te Ture Kooti Whenua Maori, 1886," me nga Ture Whakatikatika.

Tari Kooti Whenua Maori, Kihipane.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka noho te Tumuaki Kai-whakawa o te Kooti Whenua Maori me tetahi Ateha, ki Kihipane, a te 6 o nga ra o Nowema, 1893, ki te uiuia ki te whakatau hoki i nga tono whakawa tuarua me te tono i raro i te Tekiona 13, o "Te Ture Whakatikatika 1889, i nga Ture Kooti Whenua Maori, 1886, me 1888," e mau nei hoki te whakaaturanga o aua tono i te Kupu Apiti i raro nei. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana ki aua tono me haere ki reira, ki Kihipane, a taua ra.

I tuhia i tenei te 26 o nga ra o Hepetema, 1893.

NA TIAKIHANA,
Kai-Rehita.

KUPU APITI.
TONO WHAKAWA TUARUA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Whakataunga e tonoa nei kia whakawakia tuarua.
1	Warihi Haupēhi me etahi atu (93-890)	Taumata-o-te-whaiti, Nama 1 me 2	He ota whakataunga i nga take paanga, i puta i te 10 o nga ra o Aperira, 1893, me te 15 o nga ra o Aperira, 1893.
2	A. Paniki (93-1065)	Taumata-o-te-whaiti, Nama 1	He ota whakataunga i nga take paanga, i puta i te 16 o nga ra o Aperira, 1893, me te 15 o nga ra o Aperira, 1893.
3	Hoera Hinaki me etahi atu (93-892)	Peuawa Nama 3	He ota whakataunga whewehē, i puta i te 21 o nga ra o Pepuere, 1893.
4	Niha Tawhiwhi (93-980)	Wairoro Nama 1, 2, 3, 4, me 5	He ota whakataunga i nga take paanga, i puta i te 25 o nga ra o Mache, 1893.
5	Mihi Rire me etahi atu (93-453)	Ngawhakatutu	He ota whakataunga i nga take paanga, i puta i te 20 o nga ra o Mei, 1893.
6	Mita Hane me etahi atu (93-1064)	Haupouri Nama 1 me 2	He ota whakataunga i nga take paanga, i puta i te 21 o nga ra o Mache, 1893.
7	Rota Rangihuna (93-1113)	Tatutohora Nama 2A me 2B	He ota whakataunga whewehē, i puta i te 14 o nga ra o Aperira, 1893.
8	Te Ira Ranginui (93-1138)	Pahatikitiko Nama 1	Kaore i puta nga ota.
9	Peka Kerekere (93-1181)	Okauatia Nama 25	He ota whakataunga whewehē, i puta i te 6 o nga ra o Mei, 1893.
10	Wiremu Hiwiraeti (89-359)	Rahokapua	He ota whakataunga whewehē, i puta i te 27 o nga ra o Pepuere, 1893.
11	Pera Kuhukuhu (92-138)	Wharecungaonga C	He ota whakataunga whewehē, i puta i te 27 o nga ra o Nowema, 1891.
12	P. Paaka (92-701)	Makauri me Tairiteru	Nga whakataunga (6 ki 10) te uiri mo Poututu.
13	Rutene Porotiti (92-838)	Kaiaua	He ota whakataunga whewehē, i puta i te 3 o nga ra o Hune, 1892
14	Nikera Tautau me etahi atu (92-1915)	Kaiaua	He ota whakataunga whewehē, i puta i te 3 o nga ra o Hune, 1892.
15	Karauria Pahurame etahi atu (81-635)	Wairoro Nama 1	He ota whakataunga i nga take paanga, i puta i te 25 o nga ra o Mache, 1884.
16	Tiemi Wirihana (92-1130)	Nga tino Taonga o Ribara Katikati	He ota whakataunga whakamānana kai-whakahaere, i puta i te 10 o nga ra o Oketopa, 1892.

TONO I RARO I TE TEKIONA 13 O "TE TURE WHAKATIKATIKA 1890," I Nga Ture Kooti Whenua Maori 1886 me 1888

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.
1	Nikora Tautau (92-664)	Wharekaka.

KOOTI WHENUA MAORI KI NIU PAREMATA, 16 O NGA RA O OKETOPIA, 1893.

"Te Ture Kooti Whenua Maori, 1886," me nga Ture Whakatikatika.

Tari Kooti Whenua Maori, Poneke.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti ki Niu Paremata, a te 16 o nga ra o Oketopa, 1893, ki te whakawakia ki te uiri hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata iho ina watea etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 5 o nga ra o Oketopa, 1893.

NA ETIKA.
Kai-Rehita.

KUPU APITI.
TONO WHAKATU RIUWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te tangata kua mate.
1	Heni Wereta (1183)	Ngamotu	Te Ropina Moturoa.
2	Hana Hori	Hua, Tekinana 85	Paora Taumata.
3	Paora Hopere	Wairora ki te Marangai, Tekinana 70 me Tekinana 71	Kataraina Himeria.
4	Te Ahurei me etahi atu (93-3234)	Te tahi wahi o Waiwhakaiho Rahui C	Paki Taura.
5	Jane Maria Phillips (93-3226A)	Umotahi Rahui	Louisa E. Dalton.
6	Enoka te Rongo-mai-whiti (93-3324)	Waiwhakaiho	Ihakara Tata-o-te-Waka.
7	Enoka te Rongo-mai-whiti (93-3325)	Arabeke	Ihakara Tata-o-te-Waka.
8	Enoka te Rongo-mai-whiti (93-3326)	Arabeke	Wi te Ahoaho.
9	Enoka te Rongo-mai-whiti (93-3327)	Waiwhakaiho	Wi te Ahoaho.
10	Ngoro (93-3345)	Inuawai Rahui	Te Hira.
11	Eliza S. Carrington (93-3353)	Tekinana 9, Poraka XIII., Takiwa ihuiri o te Kepe (Cape Survey District)	Wellington Carrington.

“Ture (Whakamana Take) Whenua Maori, 1892.”

NOTEHEA kua whai mana te Kooti inaianei ki te uiui i nga tikanga o nga tono whakawa take paanga ki te whenua i raro i te Ture i runga ake nei, he panuitanga tenei kia mohio te hunga katoa o whai tikanga ana ki nga kechi pera kua oti te perahi ki roto ki te Nama 51, o te Kahiti o Niu Tireni, o te 24 o nga ra o Nowenna, 1892, kei te 420 o nga wharangi, nga “Huarahi Whakahaere” kua oti te whakatako i raro i te Ture kua whakahuatia i runga ake nei.

Ko nga pukapuka tono katoa me nga moni utu kua oti te whakarite hei utunga, me tuku mai i te tuatahi tonu ki te Kai-Rehita o te Kooti Whenua Maori, i Poneke. Ko nga tangata o hihihi ana ki etahi kape o nga Huarahi Whakahaere me tono atu ki nga Kai-Rehita o te Kooti i nga takiwa o nga Kai-Rehita, kei a ratou hoki nga kape.

I tuhia i tenei te 29 o nga ra o Nowenna, 1892.

NA H. P. REWI,
Tunuaki Kai-whakawa.

PANUITANGA.

Tari Kooti Whenua Maori,
Poneke, 17 Huarua, 1893.

HE tono tenei ki nga tangata Maori katoa o whai mahi ana, tikanga ana ranei hei tukunga mai ki te aroaro o te Kooti kia tere ta ratou tuku mai i a ratou pukapuka tono inaianei. Ko te tikanga heki a nga Maori he tetahi kia kite ra ano ratou i nga Panui o nga Kooti meake ka tu, katahi ano ka tuku mai i a ratou pukapuka tono, na reira tae rawa mai ana tono kua pahure ko te wa e ahei ai te Panui ki roto ki te Kahiti, ki nga Kahiti ranei mo ana Kooti.

Heoi ko te tikanga kia rite kua ano te whakaaro o te tangata Maori, o nga tangata Maori ranei, kia tukua mai tetahi mahi, pukapuka tono ranei ki te Kooti, hei reira tonu ano ka tuku mai i taua mahi, pukapuka, tono ranei ki te Kooti takoto ai; me te tae rawa ake ki te wa e whakaritea ai kia tu he Kooti ki tetahi wahi, ka ahei nga kechi mo tena Kooti te whakauru ki roto ki te Kahiti i te wa e tika ana.

NA ETIKA,
Kai-Rehita.

PANUITANGA.

Te Tari mo nga Tikanga o te Ture,
Poneke, 2 Pepuere, 1893.

HE mahi nga pupapuka a nga tangata Maori e tae mai ana ki te Tari nei, otia ko te ingoa kua o te kainga i tuhia ki roto, ko te ingoa nui o te takiwa kahore tonu i tuhia ki roto, engari ki te tuhia mai te tangata Maori i tana pukapuka ki te Kawautanga me tuhia te ingoa o tana kainga me te ingoa ano heki o te poutapeta e tutata ana ki taua kainga ki roto ki taua pukapuka, mehemea ka penoitia ka huere tika atu te kupu whakahoki ki ia.

NA TE HETERETINI.

Te Tari mo nga Tikanga o te Ture,
Poneke, 30 Haurere, 1893.

HE whakaaturanga tenei kia mohiohia ai, i te mea kua whakakotahitia te Tari Maori me te Tari mo nga Tikanga o te Ture, ma

Te HETERETINI,

(C. J. A. Haselden), te Hekeretari mo te Tari mo nga Tikanga o te Ture, e haina te mainga o nga pukapuka o tuhia atu ana ki nga Maori, a ko nga pukapuka i tika nei kia tuhia mai ki te Tari Maori i mua me tuku mai inaianei ki a Te Heteretini; engari ia ko nga pukapuka mo nga take e whakahaere ana e etahi atu Tari, me tuku atu ena ki ana Tari ano, a ma nga Hekeretari o ana Tari e tuku atu i nga kupu whakahoki ki nga kai-tuhi mai.

NA TE KARIMANA,
Mimita mo te Taha Maori.

PANUITANGA.

HE whakaatu tenei kia mohiohia ai ka taea nga Puka-puka Ture kua whakahuatia i raro iho nei te tono ki a Hori TRENKLE, Kai-ta o te Kawautanga i Poneke, ko te utu mo ana Pukapuka Ture kotahi hereni, a ka tukua atu ana Pukapuka i roto i te meera ki nga kainga o nga tangata e tono mai ana kia tukua atu etahi ma ratou ina tae mai te moni ntu e tika ana, me tuku pare Kirihi mai, notu o te poutapeta ranei e tukua ana i roto i te meera.

Tena ano etahi atu pukapuka e huakona ana, kua oti te whakahuatia i raro iho nei me te whakahuatia ano i te utu mo ana pukapuka. Ki te tuhia pukapuka mai te tangata me ata whakaatu mai i te poutapeta e tika ana ki te kainga: -

1886. “Te Ture Whakahaere i nga Whenua Maori, 1886.”
“Te Ture Kooti Whenua Maori, 1886.” “Te Ture Whakapumua Take Tika, 1886.” “Te Ture Whakamana Karaati Rahui Maori, 1886.” [Ko te utu kotahi hereni.]

1888. “Ture Whakakore i te Ture Reiti Whenua Karauna Whenua Maori, 1888.” “Te Ture Whenua Maori, 1888.” “Te Ture Whakatikatika 1888 i te Ture Kooti Whenua Maori, 1886.” “Te Ture Whakatikatika, tika 1888 i te Ture Arai mo te Hoko Tahae i nga Whenua Maori, 1881.” “Te Ture Whakahaere i nga Whenua taturu o nga Maori, 1883.” “Te Ture mo Mokau-Mohakatino, 1888.” “Te Ture Whakaritenga Whakataunga, Take Maori, 1883.” “Te Ture Karaati Hawhe-kahie o te Waipouamu, 1888.” [Ko te utu, kotahi hereni.]

1889. “Te Ture Whakatikatika 1889 i nga Ture Kooti Whenua Maori.” “Te Ture Whakatikatika 1889 i nga Ture Arai mo te Hoko Tahae i nga Whenua Maori.” “Te Ture Whakataewa 1889 i te Ture Whakatikatika 1887 i nga Ture Whakataua Rahui o te Tai Haurua.” “Te Ture Whakatikatika 1889 i te Ture Whakatau i nga Nama mo te Tino Reriwe o Aotearoa.” “Te Ture Whakamana i te Ota a te Kaunihera mo Waipa, 1889.” “Te Ture Whakamana i te Whakataunga Take mo Oramakatea, 1889.” “Te Ture Whakarite Whakawa mo te Ngarara me Waipiro, 1889.” “Te Ture Whakawa mo Poututu, 1889.” “Te Ture Whenua mo Wi Pere, 1889.” “Te Ture mo te Ihahui o Karamu, 1889.” [Ko te utu, kotahi hereni.]

1890. “Te Ture Whakatikatika 1890 i nga Ture Whenua Maori.” “Te Ture Whakawhau 1890 i te Ture Turanga Kura Maori, 1890.” “Te Ture Hipi, 1890.” “Te Ture Whakatikatika 1890 i te Ture Rehita Kiri.” “Te Ture Karaati Whenua mo Iporomona Paata, 1890.” me “Te Ture Whakatikatika 1891 i nga Ture Kooti Whenua Maori.” [Ko te utu, kotahi hereni.]

KUA oti etahi o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, timata mai i te 1868 tae atu ki te 1891, te whakarapoto ki roto ki te Pukapuka kotahi, ko te utu 12s. 6d., ki te tino pai rawa he kawa ka 15s.

Nga korero Paramele 1881 ki 1891. [Utu 6d.]
Te Ora mo te Maori: Na Hemi Henare Popi. [Ko te utu, kotahi hereni.]

Ko nga Tatai Koro Whakapapa a te Maori, me nga Karakia o Nehe, a nga Tohunga o Tai-nui: Na Hone Waiti, mahi. Pukapuka tra-onu. [Ko te utu 7s. 6d.]

G.-L., 1891. Ripouta a nga Komihana i whakaturia he whiriwhiri i nga Putake e pa ana ki nga Ture Whenua Maori. [Ko te utu 9d.]

Te Pukapuka rarangi ingoa o nga tangata o ia Wawabanga o ia Wawuwanga o te Awarua Poraka, whakaatu i nga hea o ia tangata o ia tangata. [Te utu 10s.]

“TE TURE WHAKATAU RAHUI O TE TAI HAUARU, 1892.”

KUPE whakaatu ki nga TANGATA MAORI no ratou te WHENUA, ratou ko te KAI-TANGO KIRI, kia mohio ai ratou tere ka tu he huihuinga ki te WHARE-WHAKAWA i HAWERA, a te MANE, te 30 o nga ra o Oketopa, 1893, a te 10 o nga haora i te ata, hei whakarite i te utu reti mo tetahi RIHI hou ki a THOMAS ROBSON, o tetahi whenua e mohiotia ana ko Tekiona 14 o Poraka II, HAWERA, e 38 nga eka i roto (nui ake, i te iho ranei), ana ko te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i nga Rihi kua rehitatia ki nga Nama 429 me 839.

KI a Kuru-Taniwha Te Aio, me era atu tangata Maori no ratou tere pihi whenua katoa i roto i te Takiwa Ruuri o Hawera, e mohiotia ana ko Tekiona 14 o Poraka II, te ingoa, e 38 nga eka i roto (nui ake, i te iho ranei) i runga i te ruurita-nga, ara ko te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i nga Rihi kua rehitatia ki nga Nama 429 me 839, a ki a Thomas Robson, o Normanby, ano hoki, kai-mahi paruru te kai-tango rihi.

Notemea kua tuhia pukapuka whakaatu mai a Thomas Robson, kua whakahuatia nei tona ingoa i runga ake nei, i raro i nga tikanga o te tua-waru o nga tekiona o “Te Ture Whakatau Rahui o te Tai Haurua, 1892,” whakaatu i tona hiahia kia riro i ia he rihi hou i raro i nga tikanga o taua tekiona, mo te whenua kua whakaaturia i runga ake nei; a e whakaaro ana au e tika ana kia whakamana taua tono. Na tenei ka whakaritea nei ena kia tu he huihuinga i waenganui o taua Thomas Robson me nga tangata Maori katoa no ratou te whenua kua whakaaturia i runga ake nei, hei whakarite i te utu reti kia utua mo taua whenua mo nga tau tuatahi e rua-tekau-ma-tahi o te rihi hou; a tenei kua whakaritea nei e au ko te Whare-whakawa i Hawera te kainga e tu ai, a ko te Mane, te 30 o nga ra o Oketopa, 1893, i te 10 o nga haora i te ata, te wa e tu ai taua huihuinga.

He mea tahi i tenei te 4 o nga ra o Oketopa, 1893.

NA TE WAPUTANA,
J. K. WARBURTON,
Kai-tiaki mo te Katoa.

Nama 65.]

Te Makarini Scholarships, e tukua ana i te Karate Maori, Haaki Pei.

ETORU nga scholarships hei whakataetaenga ma nga tamariki Maori e tukua ana i ia tau, e £35 nga moni mo te scholarship kotahi, a e rua hoki tau e puta atu ana, ka mutu. Kotahi o ana scholarship ka kiiia ko te senior scholarship, e tuwhera ana ki nga tamariki Maori katoa e iti iho ana o ratou tau i te tekau ma ono i te ra whakanutunga o te marama i mua atu o te ra i whakaritea mo te uuinga matauranga; ko era atu scholarship e rua he junior scholarships, e tuwhera ana ki nga tamariki Maori katoa e iti iho ana o ratou tau i te tekau ma rima i te ra whakanutunga o te marama i mua atu o te ra i whakaritea mo te uuinga matauranga, ara ki nga tamariki kahoro ano kia tae ki Te Aute, ki Tipene ranei kura ai, a e whakaroia ana hoki e te Kai-tiroiro Kura Maori i hono tonu to ratou haere ki te kura i roto i nga marama tekau ma rua i mua atu o te uuinga matauranga. Ko te senior scholarship hei whaka taetaenga ma nga tamariki Maori, a e tukua ana i raro i nga tikanga kua whakatakotoria e nga Kai-tiaki o nga moni mo te Makarini scholarships, kua oti te ta ki roto ki "Nga Kupu Tohutolu mo nga Kura Maori, 1893." Ko nga tamariki e uru ana ki te uuinga matauranga mo nga junior scholarships, ara, ma nga tamariki iti iho nga tau,

ka uiuia to ratou matauranga ki nga mea kua oti te whaka atu i roto i "Nga Kupu Tohutolu mo nga Kura Maori, 1893," mo te Tuunga Matauranga Tuawha (Standard IV.). Engari ko nga kupu patai ka tibia hei whakahokinga ma ratou ka pakeke ata i era e pataia ano i roto i nga uuinga matauranga i raro i nga Tuunga Matauranga. Ka ta tana uiringa matauranga ki nga wahi e mohiotia ana e pai ana hei haerenga atu mo nga tamariki a te 18 me te 19 o nga ra o Tihema, 1893.

Ko nga tamariki e mea ana kia uiuia ta ratou matauranga, me tuku pukapuka ata ki te Kai-tiroiro Kura, i te Tari o nga Kura i Ponoke, whakaaui i to ratou hihihia kia haere atu ratou ki te uuinga matauranga, me tuku ata ranei ki te Kaiwhakaako o ta ratou Kura, mana e tuku mai. Ko tana whakaaturanga me tuku mai i roto i te meera i mua atu o te 31 o nga ra o Oketopa, e haere ake nei.

Ko nga kape o nga pukapuka whakaatu i nga tikanga kua whakatakotoria e nga Kai-tiaki me te ahua o te pukapuka e meingatia ana kua tibia e te tamaiti e mea ana kia uiuia tana matauranga, hei nga Kai-whakaako o nga Kura Maori, nga Kura rehoanga tamariki, nga Hekeretari o nga Kura Poata, me te Hekeretari o nga Kura e takoto ana, a me tonu atu ki a ratou.

NA TE POPI, (JAMES H. POPE.)

Kai-tiroiro i nga Kura Maori. Ponoke, te 25 o uga ra o Aporira, 1893.

"TE TURE WHAKATAU RAHUI O TE TAI HAAUURU, 1892."

KUPU whakaatu ki nga TANGATA MAORI no ratou te WHENUA, ratou ko te KAI-TANGO RIHI, kia mohio ai ratou tera ka tu he huihuinga ki te WHARE-WHAKAWA i HAWERA, a te MANA, te 31 o nga ra o Oketopa, 1893, a te 3 o nga marama i te awatea, hei whakarite i te utu reti mo tetahi RIHI hou ki a HENRY PARKER BEST o tetahi whenua e mohiotia ana ko Tekiona 17, o Poraka XIV, Ngairo 198 nga eka i roto iho ake, iti iho ranei, ara ko te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i nga Rihi kua rehitatia ki nga Nama 425 me 834.

KI a Tukarungatai, Te Mira, Rahiri, Huirangi, Pare Waka, Rangimawe, Te Putaka, Mungo, Te Onetu, Ngununi, Rangitaniwha, Te Wakaheke, Tamawhero, Tonca, Kake, Te Raukaha, Tuaruhiki, Turahae, Putara, Piki Putara, Tonga (Te Mira, te kai-tiaki), Piki, Ngakau (Te Mira, te kai-tiaki), Uringa, Hone Whakapanu, Te Mana Kariori, Hinenia, Rangipahi, Makirangi, Te Kenui, Rangipuri, Tahiri, Ngapuhi, Rongopuhi, Hinerangi, Kuru, Kei, Te Aio, Putakohu, Te Toroa, Toirehe, Tamira, Taiakune, Tubia, Hone Taka, Tutawa, Kapua, Potaka, Hinehaire, Te Rere, Rehia, Hawhaiki, Te Para Ruakere, Poriana, Mana, Ngataru, Whataranika, Kumenga, Kehu, Hinauri, Tikoko, Ngakawe, Heatawera, Bourangi, Whareponi, Te Anoi, Karewai, Pukoro, Whakawiria, Te Angiangi, Rokia, Te Ingoingo, Tubia Whareponi, Puaroto, Hariona, Te Kahui, Whakaraka, Tamahiri, Rewi, Rangihina, Tukahu, Harei, Te Pakeke, Hone Kotuku, Paitokohu, Mereana, Mounu, Ngana, Parahau, Hauwhenua, Awlio, Maku, Makirangi Rangipohi, Hinerangi, Hinerangi te Mibi, Turuhawa, Te Kahui Tamini, Rangitaura, Te Ratahi, Ngautu, Te Moengarua, Ngataiona, Waitipi, Wiremu Kahui, Te Rangihirua, Tamama, Te Haupapa, Tongauroa, Ko Tenehi, Tamipi, Toerangi, Tuaruhiki, Rongonui, Ngatarawhi Matiu, Waitaoro, Tamahere, Te Kokeri, Matereanga, Hone te Poho, Tamate, Rangawhenua, Kereona, Momi, Rangimama, Tuwehe, Hinetau, Hinetau, Rangipuri, Mary Bailey, Te Whareaiti, Waipuhia, Arohanga, Te Kiri, Mereana Hawaiki, me era atu tangata Maori no ratou tera pihi whenua katoa i roto i te Takiwa Ruuri o Ngairi e mohiotia ana ko Tekiona 17 o Poraka XIV, 198 nga eka, i roto iho ake, iti iho ranei i runga i te rauritanga, ara ko te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i nga Rihi kua rehitatia ki nga Nama 425 me 834, a ki a Henry Parker Best o Normandy, ano hoki, ka-noho whenua te kaitango rihi whakawhia.

Noteneua kua tui pukapuka whakaatu ma a Henry Parker Best, kua whakaauihia nei tauranga i runga ake nei, i raro i nga tikanga o te tau-waru o nga tekiona o "Te Ture Whakatau Rahui o te Tai Haauru, 1892," whakaaui i tana hihihia kia riro i a ia he rihi hou i raro i nga tikanga o tana tekiona, mo te whenua kua whakaaturia i runga ake nei; a e whakaaro ana au e tika ana kia whakamaia tana tono. Na, tenei ka whakaritea nei e au kia tu he huihuinga i waenganui o tana Henry Parker Best mo nga tangata Maori katoa no ratou te whenua kua whakaaturia i runga ake nei, hei whakarite i te utu reti kia utua mo tana whenua mo nga tau tuatani o rua-tekau-ma-tahi o te rihi hou; a tenei kua whakaritea nei e au ko te Whare-whakawa i Hawera te kainga e tu ai, a ko te Tari te 31 o nga ra o Oketopa, 1893, i te 2 o nga marama i te awatea, te wa e tu ai tana huihuinga.

He mea tahi i tenei te 4 o nga ra o Oketopa, 1893.

NA TE WAPUTANA, J. K. WARBURTON, Kai-tiaki mo te Katoa.

"TE TURE WHAKATAU RAHUI O TE TAI HAAUURU, 1892."

KUPU whakaatu ki nga TANGATA MAORI no ratou te WHENUA, ratou ko te KAI-TANGO RIHI, kia mohio ai ratou tera ka tu he huihuinga ki te WHARE-WHAKAWA i HAWERA, a te MANA, te 30 o nga ra o Oketopa, 1893, a te 3 o nga marama i te awatea, hei whakarite i te utu reti mo tetahi RIHI hou ki a JOHN MILLER o tetahi whenua e mohiotia ana ko Tekiona Nama 8, o Poraka II, HAWERA, 102 nga eka i roto iho ake, iti iho ranei, ara ko te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i nga Rihi kua rehitatia ki nga Nama 433 me 845.

KI a Tukarungatai, Te Mira, Rahiri, Huirangi, Pare Waka, Rangimawe, Te Putaka, Mungo, Te Onetu, Ngununi, Rangitaniwha, Te Wakaheke, Tamawhero, Tonga, Kake, Te Raukaha, Tuaruhiki, Turahae, Putara, Piki Putara, Tonga (Te Mira, te kai-tiaki), Piki, Ngakau (Te Mira, te kai-tiaki), Uringa, Hone Whakapanu, Te Mana Kariori, Hinenia, Rangipahi, Matereanga, Te Kenui, Rangipuri, Tahiri, Ngapuhi, Rongopuhi, Hinerangi, Kuru, Kei, Te Aio, Putakohu, Te Toroa, Toirehe, Tamira, Taiakune, Tubia, Hone Taka, Tutawa, Kapua, Potaka, Hinehaire, Te Rere, Rehia, Hawhaiki, Te Para Ruakere, Poriana, Mana, Ngataru, Whataranika, Kumenga, Kehu, Hinauri, Tikoko, Ngakawe, Hauwhenua, Bourangi, Whareponi, Te Anoi, Karewai, Pukoro, Whakawiria, Te Angiangi, Rokia, Te Ingoingo, Tubia Whareponi, Puaroto, Hariona, Te Kahui, Whakaraka, Tamahiri, Rewi, Rangihina, Tukahu, Harei, Te Pakeke, Hone Kotuku, Mereana, Mounu, Ngana, Parahau, Hauwhenua, Awlio, Maku, Makirangi Rangipohi, Hinerangi, Hinerangi te Mibi, Turuhawa, Te Kahui Tamini, Rangitaura, Te Ratahi, Ngautu, Te Moengarua, Ngataiona, Waitipi, Wiremu Kahui, Te Rangihirua, Tamama, Te Haupapa, Tongauroa, Ko Tenehi, Tamipi, Toerangi, Tuaruhiki, Rongonui, Ngatarawhi Matiu, Waitaoro, Tamahere, Te Kokeri, Matereanga, Hone te Poho, Tamate, Rangawhenua, Kereona, Momi, Rangimama, Tuwehe, Hinetau, Hinetau, Rangipuri, Mary Bailey, Te Whareaiti, Waipuhia, Arohanga, Te Kiri, Mereana Hawaiki, me era atu tangata Maori no ratou tera pihi whenua katoa i roto i te Takiwa Ruuri o Hawera, e mohiotia ana ko Tekiona 8 o Poraka II, te Ingoa, 102 nga eka i roto iho ake, iti iho ranei i runga i te rauritanga, ara ko te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i nga Rihi kua rehitatia ki nga Nama 433 me 845, a ki a John Miller, ano hoki o Normandy, kua-noho whenua taitama rihi.

Noteneua kua tui pukapuka whakaatu ma a John Miller kua whakaauihia nei tana Ingoa i runga ake nei, i raro i nga tikanga o te tau-waru o nga tekiona o "Te Ture Whakatau Rahui o te Tai Haauru, 1892," whakaaui i tana hihihia kia riro i a ia he rihi hou i raro i nga tikanga o tana tekiona, mo te whenua kua whakaaturia i runga ake nei; a e whakaaro ana au e tika ana he whakamaia tana tono. Na, tenei ka whakaritea nei e au kia tu he huihuinga i waenganui o tana John Miller me nga tangata Maori katoa no ratou te whenua kua whakaaturia i runga ake nei, hei whakarite i te utu reti kia utua mo tana whenua mo nga tau tuatani e rua-tekau-ma-tahi o te rihi hou; a tenei kua whakaritea nei e au ko te Whare-whakawa i Hawera te kainga e tu ai, a ko te Tari te 31 o nga ra o Oketopa, 1893, i te 3 o nga marama i te awatea, i te wa e tu ai tana huihuinga.

He mea tahi i tenei te 4 o nga ra o Oketopa, 1893.

NA TE WAPUTANA, J. K. WARBURTON, Kai-tiaki mo te Katoa.

PANUITANGA.

PEEKE TIAKI MONI I Nga Poutapeta.

1. E TUWHIERA ana he Peeke Tiaki Moni i ia ra, i ia ra, mo te mahi Tango Moni mo te mahi Utu Moni hoki i te nuinga o nga Poutapeta Whakaputa Ota Moni i Niu Tireni, i roto i nga haera i whakahaerea ai te Mahi mo nga Ota Moni.

2. Timata mai i te 1 o nga ra o Hune, 1893, ko te Moni Hua e riro ana i te Kai-tuku Moni e \$4 i roto i te \$100 mo nga moni tae atu ki te \$200 e tukua ana o ia ki te peeke pera takoto ai, ki te neke ake nga moni i tukua peratia e ia i te \$200, tae atu ki te \$500, ka heke iho te moni hua ki te \$3 10s. i roto i te \$100. Kaore e utua ana he moni hua mo nga moni i neke ake i te \$500 o te katoa kotahi.

3. E bino tau ana ki runga ki te Kawawatanga tonu te tikanga mo te utu hohoro i nga moni kua tukua e nga Kai-tuku Moni ki aua Peeke takoto ai.

4. Ka ahei te Kai-tuku Moni ki tetahi Peeke Tiaki Moni a te Poutapeta, ki te tuku moni ki etahi atu o nga Peeke pera i roo i taua Takiwa Poutapeta takoto ai, ka ahei ano noki ia ki te tango mai i taua moni i roto i tetahi Peeke

Tiaki Moni i te Poutapeta i roto i te Takiwa na te marama ana hei tononga atu mana.

5. E Kore Rawa e Whakina nga ingoa o nga Kai-tuku Moni ki nga Peeke Tiaki Moni i nga Poutapeta, te nuinga ranei o nga moni i tukua atu e ratou ki te Peeke takoto ai.

6. Ka ahei nga Tamariki, ki te tuku moni ki te Peeke pera takoto ai, ka ahei ranei kia tukua he moni ki te Peeke i runga i a ratou ingoa. Ki te maha atu o ratou tau i te whitu nga tau ka pena ano te tikanga mo ratou me te tikanga e whakahaerea atu ana ki te hunga kua pakeke; engari e kore nga tamariki pera e ahei te tango atu i aua moni kia tae ra ano o ratou tau ki te whitu nga tau.

7. Ka ahei kia whakatuwheratia he Kaute Tukunga Topu i runga i te ingoa o te hunga tokorua, maha atu ranei mo te taha ki a ratou, meheina ehara ano ratou i te Kai-tuku Moni i runga i te tikanga topu, motu-hake ranei.

8. Ko nga tono katoa e pa ana ki te tikanga whakahaere i te mahi o nga Peeke Tiaki Moni i nga Poutapeta, me nga utu ki aua tono, e puta utu-kore ana i roto i te meera.

9. Ki te hiahia te tangata kia whakamaramatia atu etahi atu kupu mo runga i te mahi whakahaere i nga Peeke Tiaki Moni, ka taea tena te tono atu ki te Rangatira o tetahi Poutapeta, te tono atu ranei ki.

TE HEKERETARI,

I te Tino Poutapeta, i Poneke.

Te Tino Poutapeta, Poneke.

“TE TURE WHAKATAU RAHUI O TE TAI HAAURU, 1892.”

Kupu whakatahi ki nga TANGATA MAORI no ratou te WHENGA, ririhou ko te KAI-TANGO RIRIHOU, kia mohio ai ratou tera ka tu he huihuinga ki te Whare-whakawa, i Hawera, a te TURE, te 31 o nga ra o Oketopa, 1893, a te 12 o nga haora i te awatea, hei whakarite i te utu reti mo tetahi RIRIHOU hou ki a JOSEPH BEST, o tetahi whare aua e whakaitia ai ko TUKUA NAMA 18, o Poraka XIV, NGAIRE, e 234 nga eka i roto i te 100, i te huihuinga aua ko te whakaitanga i roto i nga RIRIHOU hou rehitatia ki nga Nama 435 me 921.

Kia Tukarungatai, Te Mira, Rahiri, Huruanga, Te Pare Waka, Ranginawe, Te Putaka, Mungo, Te Oneta, Nuruani, Rangitaniwha, Te Whakaneke, Tamuwaharo, Tonga, Kaka, Te Raukaha, Tamahuku, Taranaki, Puhara, Te Puhara, Tonga (Te Mira, te kai-taki), Piki, Ngakau (Te Mira, te kai-taki), Urunga, Hone Whakapau, Te Manu Karioi, Hinema, Rangipahi, Matakarangi, Te Kenui, Rangipuri, Taiwhi, Ngupuni, Rongopiti, Hinerangi, Kuru, Kei, Te Aio, Puiakohu, Te Toroa, Toirehe, Tauria, Taikume, Tuhiia, Hone Taka, Tarawa, Kapua, Potaka, Hinemaire, Te Hete, Rehia, Hawawiki, Te Para Ruakere, Poriana, Mata, Ngatara, Whakaranga, Kuruanga, Keturu, Hinamiri, Tioko, Ngakawe, Hautawera, Hourangi, Wharepuni, Taihori, Karawai, Pukere, Whakawira, Te Angiangi, Rokia, Te Ingoiango, Tuhiia Wharepouri, Pararoto, Hariona, Te Kahuiti, Whatakaraka, Janabari, Rewi, Rangihua, Takaia, Harei, Te Pakeke, Hone Kotuku, Puiakohu, Mereama, Momanu, Ngana, Puhara, Hauwhenua, Awlio, Maku, Makarangi, Rangitupoki, Hine-rangi, Hinerangi te Mhi, Taraukawa, Te Kahui Farami, Rangitaura, Te Putahi, Ngaute, Te Moengaroa, Ngataniwha, Waitipui, Wiremu Kahui, Te Rangiwihoro, Tamama, Te Haapapa, Tonga-uroa, Ko Te mahi Taupiri, Toorangi, Tamuhuku Rongonui, Ngataruwai, Matiu, Waitoro, Tamahere, Te Kokei, Kataranga, Hone te Poho, Tamara, Rangitaniwha, Kereona, Moni, Rangimamau, Tuwera, Hinema, Hinema, Rangipuri, Mary Bailey, Te Whareaitu, Waipuhia, Arohonga, Te Kiri, Mereama Hawahiki, me era atu tangata Maori no ratou tera piri whenua katoa i roto i te Takiwa Rauri o Ngairi, e mohiotia ana ko Tekiona 18 o Poraka XIV, te ingoa, e 234 nga eka i roto i te 100, i te huihuinga aua ko te whakaitanga i roto i nga RIRIHOU hou rehitatia ki nga Nama 435 me 921, a ki a Joseph Best, ano hoki o Normanby, kai-moko whenua, kai-tango RIRIHOU.

Notemua kua tuhi pukapuka whakatahi mai a Joseph Best, kua whakaitia nei tona ingoa i runga ake nei, i raro i nga tikanga o te tau-wari o nga tekiona o “Te Ture Whakatahi Rahui o te Tai Hauru, 1892,” whakatahi tona kiamia kia riro i a ia he RIRIHOU i raro i nga tikanga o taua tekiona, mo te whenua kua whakaitia i runga ake nei, a e whakaitia ana a te tika ana kia whakaitia tona tono. Na, tena ka whakaritea nei a ia kia tu he huihuinga i waenganui o taua Joseph Best me nga tangata Maori katoa no ratou te whenua kua whakaitia i runga ake nei, hei whakarite i te utu reti kia utua mo taua whenua mo nga tau tuatahi e rua-tekau-ma-tahi o te RIRIHOU hou, a tena kua whakaritea nei e au ko te Whare-whakawa i Hawera, te kaitanga o tu ai, a ko te Ture, te 31 o nga ra o Oketopa, 1893, i te 10 o nga haora i te ato i te wa e tu ai taua huihuinga.

He mea tuhi i tena i te 4 o nga ra o Oketopa, 1893.

NA TE WAPUTANA, J. K. WARBURTON, Kai-tiaki mo te Katoa.

Nama 69.

“TE TURE WHAKATAU RAHUI O TE TAI HAAURU, 1892.”

Kupu whakatahi ki nga TANGATA MAORI no ratou te WHENGA, ririhou ko te KAI-TANGO RIRIHOU, kia mohio ai ratou tera ka tu he huihuinga ki te Whare-whakawa, i Hawera, a te MARE, te 31 o nga ra o Oketopa, 1893, a te 12 o nga haora i te awatea, hei whakarite i te utu reti mo tetahi RIRIHOU hou ki a JOHN VINCENT RIDDLE, o tetahi whenua e mohiotia ana he waihanga mo Tekiona 15 o Poraka XIV, NGAIRE, 134 nga eka, i roto i te 100, i te huihuinga aua ko te whenua e mau na te whakaitanga i roto i nga RIRIHOU kua rehitatia ki nga Nama 436 me 921.

Kia Tukarungatai, Te Mira, Rahiri, Huruanga, Te Pare Waka, Ranginawe, Te Putaka, Mungo, Te Oneta, Nuruani, Tonga, Rangitaniwha, Te Whakaneke, Tamuwaharo, Kaka, Te Raukaha, Tamahuku, Taranaki, Puhara, Mungo, Tonga (Te Mira, te kai-taki), Piki, Puhara, Ngakau (Te Mira, te kai-taki), Urunga, Hone Whakapau, Te Manu Karioi, Hinema, Rangipahi, Matakarangi, Te Kenui, Rangipuri, Taiwhi, Ngupuni, Rongopiti, Hinerangi, Kuru, Kei, Te Aio, Te Tera, Toirehe, Tuhiia, Taikume, Tuhiia, Hone Taka, Tuwera, Kapua, Potaka, Hinemaire, Te Rere, Rehia, Hauwhiki, Te Para Ruakere, Poriana, Mata, Ngatara, Whakaranga, Kuruanga, Keturu, Hinamiri, Tioko, Ngakawe, Hautawera, Hourangi, Wharepuni, Taihori, Karawai, Pukere, Whakawira, Te Angiangi, Rokia, Te Ingoiango, Tuhiia Wharepouri, Pararoto, Hariona, Te Kahuiti, Whatakaraka, Tamahiri, Rewi, Rangihua, Takaia, Harei, Te Pakeke, Hone Kotuku, Puiakohu, Mereama, Momanu, Ngana, Puhara, Hauwhenua, Awlio, Maku, Makarangi, Rangitupoki, Hinerangi, Hinerangi te Mhi, Taraukawa, Te Kahui Tamini, Rangitaura, Te Rahiri, Ngaute, Te Moengaroa, Ngataniwha, Waitipui, Wiremu Kahui, Te Rangiwihoro, Tamama, Te Haapapa, Tonga-uroa, Ko Te mahi Taupiri, Toorangi, Tamuhuku Rongonui, Ngataruwai, Matiu, Tamahere, Te Kokei, Matarenga, Hone te Poho, Tamara, Rangitaniwha, Kereona, Moni, Rangimamau, Tuwera, Hinema, Hinema, Rangipuri, Mary Bailey, Te Whareaitu, Waipuhia, Arohonga, Te Kiri, Mereama Hawahiki, me era atu tangata Maori no ratou tera piri whenua katoa i roto i te Takiwa Rauri o te Ngairi e mohiotia ana he waihanga mo Tekiona 15 o Poraka XIV, 134 nga eka i roto i te 100, i te huihuinga aua ko te whenua e mau na te whakaitanga i roto i nga RIRIHOU kua rehitatia ki nga Nama 436 me 921, a ki a John Vincent Riddle, o Normanby, ano hoki, kai-moko whenua, te kai-tango RIRIHOU whakaitia.

Notemua kua tuhi pukapuka whakatahi mai a John Vincent Riddle, kua whakaitia nei tona ingoa i runga ake nei, i raro i nga tikanga o te tau-wari o nga tekiona o “Te Ture Whakatahi Rahui o te Tai Hauru, 1892,” whakatahi tona kiamia kia riro i a ia he RIRIHOU i raro i nga tikanga o taua tekiona, mo te whenua kua whakaitia i runga ake nei, a e whakaitia ana a te tika ana kia whakaitia tona tono. Na, tena ka whakaritea nei a ia kia tu he huihuinga i waenganui o taua John Vincent Riddle me nga tangata Maori katoa no ratou te whenua kua whakaitia i runga ake nei, hei whakarite i te utu reti kia utua mo taua whenua mo nga tau tuatahi e rua-tekau-ma-tahi o te RIRIHOU hou, a tena kua whakaritea nei e au ko te Whare-whakawa i Hawera, te kaitanga o tu ai, a ko te Mare, te 30 o nga ra o Oketopa, 1893, i te 12 o nga haora i te awatea, te wa e tu ai taua huihuinga.

He mea tuhi i tena i te 4 o nga ra o Oketopa, 1893.

NA TE WAPUTANA, J. K. WARBURTON, Kai-tiaki mo te Katoa.

Nama 70.]

“TURE WHAKATAU RAHUI O TE TAI-HAAUAURU, 1892.”

Rahui hei rihi i runga i te tikanga tono-a-pukapuka.

HE whakaaturanga tenei na te Kai-tiaki mo te Katoa kia mohiotia ai tera ka tangohia e te Tari o te Kai-tiaki mo te Katoa i Poneke nga tono-a-pukapuka e tukua mai ana tae atu ki te 5 o nga haora i te awatea o te Paraire te 27 o nga ra o Oketopa, 1893, mo nga rihi i raro i nga tikanga o “Te Ture Whakatau Rahui o te Tai Haaauru, 1892,” me nga ritenga whakahaere o te 13 o nga ra o Pepuere, 1893, i perehitia nei ki te *New Zealand Gazette* i te 23 o nga ra o Pepuere, 1893, me te *Kahiti* ano hoki i te 23 o nga ra o Pepuere, 1893, mo nga rahui e whakahaeratia ana i raro iho nei, e mau na te nama o nga Rota, i runga i nga tikanga ka whakaaturia i raro iho nei:—

Nama o te Rota.	Tekiona.	Poraka.	Takiwa Ruuri.	Nga eka.	Te utu reti i karangatia mo te eka.	Te huinga o te utu reti mo te tau.
				B. R. P.	£ s. d.	£ s. d.
1	1	10	Opunake	139 0 0	0 1 6	10 8 6
2	2	10	“	152 0 0	0 1 6	11 8 0
3	10	10	“	146 0 0	0 1 6	10 19 0
4	11	10	“	337 0 0	0 1 6	25 5 6
5	12	10	“	159 0 0	0 1 6	10 8 6
6	67	11	“	200 0 0	0 1 6	15 0 0
7	27	14	“	150 0 0	0 2 6	18 15 0
8	28	14	“	143 0 14	0 2 6	17 17 8
9	17	6	“	155 0 0	0 1 0	7 15 0
10	18	2	“	72 2 0	0 1 6	5 8 9
11	Wawahanga 2 o 19	2	“	99 0 0	0 1 6	7 8 6
12	29	2	“	99 0 0	0 1 6	7 8 6
13	Wawahanga 1 o 23	2	“	80 0 0	0 1 4	5 6 8
14	Wawahanga 2 o 24	2	“	100 2 0	0 1 3	6 5 8
15	25	2	“	50 0 0	0 1 0	2 10 0
16	26	2	“	99 0 0	0 1 0	4 19 0
17	Wawahanga 1 o 41	2	“	162 2 0	0 1 4	10 16 8
18	Wawahanga 1 o 40	2	“	98 0 0	0 1 4	6 19 8
19	39	2	“	49 2 0	0 1 5	3 19 2
20	38	2	“	40 0 0	0 1 5	2 16 8
21	Wawahanga 2 o 37	2	“	139 0 0	0 1 5	9 16 11
22	Wawahanga 2 o 36	2	“	170 2 0	0 1 6	12 15 9
23	Wawahanga 3 o 36	2	“	172 2 0	0 1 6	12 18 9
24	Wawahanga 2 o 7	3	“	66 2 0	0 1 2	3 17 7
25	Wawahanga 1 o 5	3	“	249 0 0	0 1 2	14 19 6
26	Wawahanga 2 o 5	3	“	249 0 0	0 1 2	14 19 6
27	Wawahanga 1 o 4	3	“	198 2 0	0 1 2	11 11 7
28	Wawahanga 2 o 4	3	“	198 2 0	0 1 2	11 11 7
29	Wawahanga 2 o 3	3	“	150 0 0	0 1 3	9 7 6
30	121	1	“	15 0 0	0 2 6	1 17 6
31	Wawahanga 2 o 1	2	“	120 0 0	0 2 0	12 0 0
32	Wawahanga 1 o 42	2	“	204 0 0	0 1 6	15 6 0
33	Wawahanga 2 o 42	2	“	204 0 0	0 1 4	13 12 0
34	Wawahanga 3 o 42	2	“	204 0 0	0 1 4	13 12 0
35	Wawahanga 1 o 2	3	“	241 0 0	0 1 2	14 1 2
36	Wawahanga 2 o 2	3	“	241 0 0	0 1 2	14 1 2
37	Wawahanga 1 o 118	1	Taone-hipi o Rahotu	0 1 0	...	5 0 0
38	Wawahanga 2 o 118	1	“	0 1 0	...	3 0 0
39	Wawahanga 3 o 118	1	“	0 1 0	...	2 0 0
40	Wawahanga 4 o 118	1	“	0 1 0	...	2 0 0
41	Wawahanga 5 o 118	1	“	0 1 0	...	1 10 0
42	Wawahanga 1 o 123	1	“	0 1 0	...	3 0 0
43	Wawahanga 2 o 123	1	“	0 1 0	...	1 0 0
44	Wawahanga 3 o 123	1	“	0 1 0	...	1 0 0
45	Wawahanga 4 o 123	1	“	0 1 0	...	1 10 0
46	Wawahanga 5 o 123	1	“	0 1 0	...	1 10 0
47	Wawahanga 1 o 124	1	“	0 2 0	...	2 0 0
48	1	34	Cape	179 0 0	0 1 2	10 18 10
49	2	14	“	138 2 0	0 1 2	8 1 7
50	3	14	“	163 2 0	0 1 2	9 13 9
51	4	14	“	131 2 0	0 1 2	7 13 5
52	5	14	“	79 0 0	0 1 2	4 12 2
53	Wahi o 4	5	“	165 0 0	0 2 6	13 2 6
54	148 me 149	...	Oakura Cape	65 3 0	0 0 9	2 9 4
55	Wahi o 14	11	Waitara	505 0 0	0 0 4	8 8 4
56	123	...	Oakura Cape	51 0 0	0 0 9	1 18 3
57	129	...	“	50 3 0	0 0 9	1 18 1
58	137 me 141	...	“	71 0 0	0 0 6	1 15 6
59	151 me 152	...	“	95 0 0	0 0 6	2 7 6
60	1 me tetahi wahi o 183	...	Huirangi	46 0 0	0 5 0	1 10 0
61	2	9	Opaka	75 0 0	0 1 0	3 15 0
62	1	5	Huirua	200 0 0	0 2 0	20 0 0
63	12	6	“	195 0 28	0 2 0	19 12 0
64	24	3	Waeroa	35 0 0	0 3 0	5 5 0
65	16	11	“	37 3 0	0 6 0	11 0 6
66	Wawahanga 1 o 149	4	Waimate	40 2 0	0 8 0	16 4 0
67	133	4	“	5 1 0	0 9 0	2 7 3
68	38	10	Opunake	133 0 0	0 1 6	9 19 6

Ko nga tau e whakaetia ana mo ia rihi mo ia rihi e rua tekau-ma-tahi nga tau, timata mai i te ra i kua ai te kai-tuku tono-a-pukapuka ko kai-tango rihi ia.

Ka ano te rihi pera te whakaho tonu i ia rua-tekau-ma-tahi tau, i ia rua-tekau-ma-tahi tau, i runga i nga tikanga kua whakataketoria i roto i taua Ture.

Ko te utu reti, me utu whakamua mai te hawhe, i ia ono marara, i ia ono marara.

Ko nga tono-a-pukapuka katoa mo kuhu ki roto ki tetahi kawa pukapuka ka hiri ai, ka tukua atu ai ki te kai-tiaki mo te Katoa i Poneke, me penoi te tuinga ki waho o taua kawa pukapuka ara: “Whakatau Rahui o te Tai Haaauru.” Tono-a-pukapuka mo te Rihi o Rota Nama, i panuitia na i roto i te Niupepa, i perehitia, i te o nga ra o 1893.

Ka ahei te tono kawa pukapuka hei tuku nga mai i runga i taua tikanga, aha tonu-a-pukapuka, ki-tuturu hoki kua oti nei ana ahua te perehi, i nga Rangitira o nga Poutapeta i Opunake, Manatia, Normanby, Waitotara, Waverley, Stratford, Waitara, Okato, me Parihoro; me nga kai-whakahaere hoki o te Kai-tiaki mo te Katoa i Hawke me Patea; i te Tari hoki o Te Renata, kai-whakahaere Rahui Maori, i Niu Paremata; me te Tari o te Kai-tiaki mo te Katoa i Poneke.

Ki te hiahia tetahi tangata ki te tuku tono-a-pukapuka mo nga Rota aha atu i te kotahi, me motu-ke te tono-a-pukapuka mo ia Rota mo ia Rota, me motu-ke hoki te ki-tuturu mo ia to aua pihi, i mengatia kia mahia i raro i nga tikanga o te rira-tekau o nga tekiona o te Kupu Apiti ki taua Ture.

A me taka mai hoki i roto i ia tono-a-pukapuka nga utu reti mo nga marara e ono, o nga utu reti i karangatia e te kai-tono, nga utu e £3 3s. hei utu mo te malinga i te rihi me te rehitanga, me nga utu mo nga Pane Kumi mo te rihi me te tauira hoki. Ka pai te tuku mai i nga tieke kua oti nei te maaka e te Peeke (me whakaaui ki roto ki nga tieke te utu Peeke mo te tiitanga) nga ota moni o te Poutapeta ranei.

Ka tuhia atu he pukapuka e te Kai-tiaki mo te Katoa ki nga kai-tuku tono-a-pukapuka i mana nei a ratou tonu, hei whakaatu atu ki a ratou kua whakaetia a ratou tono, a i roto i nga ra e toru-tekau i muri iho i te tukuanga atu o te pukapuka whakaatu, he mea atu rehitia i tukua atu ai i roto i te Tino Poutapeta i Poneke ki te kuinga i whakaaturia e te kai-tuku tono-a-pukapuka, me tuhia tukutoru e ratou nga rihi.

Ko nga reti me nga taake e tau nei kia utua mo aua whenua i muri mai i te 30 o nga ra o Heptetema, 1893, me te kai-tango rihi ena e utu.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

Ko ia tono-a-pukapuka, ia tono a-pukapuka kaore nei i rite te moni i whakahaatia i roto ki te moni utu reti i karangatia, ka mana-kore e kore rawa e taea te whakaae atu, e kore hoki e taea te whakaae te tono-a-pukapuka mehemea e puare noa ana te kawa, mehemea hoki kaore i tukua tahitia mai me taua tono te ki-tuturu i runga i te ture tikanga i meingatia nei kia mahia i raro i nga tikanga o te rima-tekau o nga tekiona o taua Ture, me te tuku tahiti mai ano hoki i nga utu reti mo nga marauna e ono, me nga moni e 43 3s. kua kua i mua ake nei.

Mehemea ka rite te moni i whakaaturia e tetahi kai-tuku tono-a-pukapuka i peke ake tonu ano i te etahi, ka nui ake ranei tonu ano i te utu reti i karangatia ra, ka kua ko te kai-tango rihiri ia, a ka tika kia riro i a ia te whenua iua ka oti e ia te tuhi takitoru i te rihiri, a ka oti hoki ia ia te whakarite era atu tikanga katoa e pa ana ki taua rihiri e tika nei i runga i te ture tikanga kia mahia.

Mehemea e rite tahiti ana te utu reti e whakaaturia ana e nga kai tuku tono-a-pukapuka tokorua, mahi atu ranei, me te neke ake hoki o taua utu i te utu i whakaaturia e etahi, hei reira ina ka oti te titiro nga tono a-pukapuka katoa, me ata whakarau te tangata moni te rihiri e te Kai-tiaki mo te Katoa i runga i te ritenga maha rota, i runga i te ara e whakaaro ai ia e tika ana.

Ko nga moni tamama me nga moni hei utu i te mahinga o te rihiri e tukuna mai ana e nga kai-tuku tono a-pukapuka kaore nei i mana a ratou tonu, ka whakahaatia atu ki a ratou ina tonu mai e ratou.

Mehemea e kore te tangata kua kua nei he kai-tango rihiri ia e tuhi i tonu rihiri i roto i nga ra e toku-tekau i muri iho i te taonga atu o te tono kia ia kia pera, hei reira ka riro whakarere atu moa moni tamama me nga moni e 43 3s. kua kua i mua ake nei ki te Kai tiaki mo te Katoa, a ka tino oti, ka tino kore rawa atu hoki tonu moa tonu i te rihiri pera.

Ko te rihiri me nga tikanga o taua rihiri nei tukinga mo te kai-tuku tono-a-pukapuka i tika nei i runga ko te Kai tiaki mo te Katoa kua oti te whakaatu i roto i taua ritenga whakahaere kua whakahaatia i runga ake nei, otiia e pupuri ana te Kai-tiaki mo te Katoa i te mana ki a ia e al e ai ia te whakarere ke i etahi kupu i runga i taua e whakaaro ai e tika ana.

He mea pai kia titiro ki te Ture mo nga ritenga whakahaere kua whakahaatia i mua ake nei, te huinga e mea ana ki te tuku tono-a-pukapuka mai, ka kua hoki me wahi ano taua Ture me ana ritenga whakahaere mo tetahi panui.

Mehemea i runga i etahi tikanga pehea ranei e kore te Kai tiaki mo te Katoa e ahei te tuku rihiri mo tetahi o nga whenua kua whakahaatia i mua ake nei, e kore te tangata i tika nei tonu mo a-pukapuka e whai mana ki te tono utu whakaora, utu pehea ranei.

E whakaarohia ana kua whakaaturia tikatia nga eka o ia Rota o ia Rota i roto i te rarangi whenua i mua ake nei, otiia mehemea i iti iho nga eka i nga eka i whakaaturia ra, e tau ana kia tango rihiri te kai tuku tono-a-pukapuka i tika nei ia mo te whenua i iti iho nei nga eka i roto, a e kore hoki e whakaatia he tukunga iho, he moni whakarite ranei.

Mehemea e rahi ake ana nga eka o tetahi Rota i nga eka i whakaaturia i roto i taua rarangi whenua, e pupuri ana te Kai-tiaki mo te Katoa i te mana, mo te tuhi pukapuka whaka-atu atu ki te kai tuku tono-a-pukapuka mo te whakakore i taua kupu whakaatanga, engari ia e kore te tangata pera e whai mana ki te tono utu whakaora, utu pehea ranei.

Ka kua tetahi panui he wahi mo tetahi kupu whakaatanga mo te tuku rihiri mo te Rota i roto i taua rarangi whenua kua kua i mua ake nei ki te kai-tuku tono-a-pukapuka i tika nei ia.

Te Tari o te Kai-tiaki mo te Katoa, Poneke, Hepeitema 27, 1893.

NA TE WAPUTANA,
J. K. WARBURTON,
Kai-tiaki mo te Katoa.

I taia i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tireni, e HANUERA KOHITARE, Kai-ta a te Kawanatanga, Poneke.